

یکشنبه اولین روز ماه مبارک رمضان

دفتر رهبر معظم انقلاب با تاکید بر این‌که هلال ماه رمضان غروب دیروز رؤیت نشده، فردا یکشنبه ۱۲ اسفندماه ۱۴۰۳ را اول ماه اعلام کرد.

به گزارش المنار، دفتر آیت‌الله سیستانی، مرجع شیعیان عراق هم امروز را آخرین روز ماه شعبان و فردا یکشنبه را روز اول ماه مبارک رمضان اعلام کرد.

یادداشت

حسن عابدینی معاون سیاسی سازمان صدا و سیما

آژانس انرژی اتمی

از نهاد فنی تا ابزار سیاسی

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در طول ۲۲ سال گذشته، از یک نهاد حقوقی و فنی به یک نهاد سیاسی و تبلیغاتی تبدیل شده‌است. اگرچه در این دوده‌فراز و نشیب‌هایی راتجربه کرده‌امادر مجموع عملکرد آژانس کمتر واقع‌بینانه بوده‌وبه نهدای‌برای پروپاگاندا علیه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران تبدیل شده‌است.

جمهوری اسلامی بارها به سه دلیل اعلام کرده‌که هیچ‌گونه انحرافی در برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای خود نداشته‌است؛ نخست، فتوای رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر حرمت استفاده از سلاح اتمی و سلاح‌های کشتار جمعی است. تأیید این موضوع نیز این است‌که در دوران دفاع مقدس، با وجود استفاده رژیم صدام از سلاح شیمیایی علیه جمهوری اسلامی ایران، هرگز ایران در این مسیر گام برنداشت.

دوم، موضوع سلاح اتمی و غیرمتمعارف اصولاً در دکت‌رین دفاعی جمهوری اسلامی ایران جایی ندارد؛ سرمایه‌گذاری‌های جمهوری اسلامی در حوزه دفاعی نیز در زمینه تجهیزات دفاعی متعارف مانند موشک، پهپاد و سایر تجهیزات دفاعی است. سوم، بمب اتم در دهه سوم قرن بیست‌ویکم اساساً نقش بازدارندگی خود را از دست داده‌است. به‌عنوان نمونه به‌رغم جنگ سه ساله روسیه با اوکراین، هرگز از سلاح اتمی استفاده نشده‌وسایر کشورها نیز به‌جز آمریکا که در سال ۱۹۴۵ از سلاح اتمی علیه هیروشیما و ناگازاکی در ژاپن استفاده کرد، هرگز از این سلاح استفاده نکرده‌اند. بنابراین از دید جمهوری اسلامی به این سه دلیل به‌دنبال این موضوع نیست. با این‌حال حداقل ۲۵ گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که شامل سخت‌ترین و گسترده‌ترین بازرسی‌ها بوده، نشان داده که هیچ‌گونه انحرافی از سوی جمهوری اسلامی صورت نگرفته‌است.

همچنین سه گزارش از سوی جامعه اطلاعاتی و امنیتی آمریکا منتشر شده که در هر سه مورد نیز اذعان شده که هیچ دلیلی بر انحراف ایران به سمت سلاح اتمی وجود ندارد. بنابراین از نظر عقلانی و فنی، این وضعیت وجود دارد. ایران در دورانی که دکتر علی‌لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی بود، در برنامه‌ای تحت عنوان مدالیت به تمام پرسش‌های آژانس پاسخ داد و دیگر هیچ پرسشی باقی نماند. بنابراین این‌که هرآگاهی بهانه‌ای پیدا می‌کنند و موضوع هسته‌ای جمهوری اسلامی را در سرخط خبرها قرار می‌دهند، نشان می‌دهد که بیشتر جنبه سیاسی و تبلیغاتی دارد. آنها خودشان می‌دانند که براساس برجام، جمهوری اسلامی ایران پذیرفت که درصد غنی‌سازی را کاهش داده و به مرز ۳/۶ درصد برساند. دوم، حجم مواد غنی‌شده اورانیوم را کاهش داد و به مرز حدود ۳۰۰ کیلوگرم برساند و سوم، از سانتریفیوژهای نسل جدید استفاده نکرد و فقط از سانتریفیوژهای ۱R- استفاده کرد.

اما می‌بینیم که آمریکا به‌صورت یک‌جانبه از برجام خارج شد و کشورهای اروپایی نیز با وجود تعهد به عمل به

تعهدات خود، به آن عمل نکردند. براساس بندهای ۳۶ و ۳۷ برجام، جمهوری اسلامی کاهش تعهد داد؛ یعنی حجم غنی‌سازی، میزان غنی‌سازی و همچنین استفاده از سانتریفیوژهای جدید را در پاسخ به رفتار متناقض و غیرقانونی کشورهای غربی متوقف کرد؛ لذا اقدام جمهوری اسلامی براساس مفاد برجام کاملاً قانونی است، زیرا اگر یکی از طرفین معامله به وظایف و تعهدات خود عمل نکند، طرف‌مقابل نیز می‌تواند به تعهدات خود عمل نکند.

بنابراین ادعای اخیر آژانس نیز در چارچوب سیاسی کاری و تبلیغاتی قابل تحلیل است. جمهوری اسلامی ایران بارها این را اثبات کرده‌که در حوزه هسته‌ای اهل تعامل بوده و هرگز میز مذاکره را ترک نکرده‌است. مذاکرات هسته‌ای از سال ۱۳۸۲ در سع‌آباد و پاریس برقرار شد و آن مذاکرات ادامه یافت. بعد از نیز در جاهای مختلف استمرار یافت؛ از مذاکراتی که در بغداد، آلمانی، آلمانی ۲، مسکو، استانبول ۱، استانبول ۲، وین و مسقط استمرار پیدا کرد؛ بنابراین جمهوری اسلامی ایران ذاتاً مایل به هیچ‌گونه ایجاد تنش نیست و آمادگی این را داشته‌ودارد که در چارچوب قوانین بین‌المللی عمل کند. اما این‌که خارج از چارچوب قواعد بین‌المللی و حقوق بین‌الملل قصد فشار بر جمهوری اسلامی را داشته باشند، طبعاً ایران آن را نخواهد پذیرفت و راهکارهای متعددی در این زمینه وجود دارد که جمهوری اسلامی ممکن است آنها را مورد بررسی قرار دهد که در صورت نیاز حتماً اقدام خواهد شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین اخترى به نمایندگی از رهبر معظم انقلاب اسلامی پنجشنبه‌شب نهم اسفندماه، در منزل خانواده‌های فرماندهان شهید حزب‌الله لبنان، شهیدان سید حسن نصرالله، سیدهاشم صفی‌الدین، علی کرکی، فؤاد شکر، ابراهیم عقیل، حسین هزیمه، سهیل حسین حسینی و محمد عفیف حضور یافت و سلام، تبریک و تسلیت حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را

سلام رهبر معظم انقلاب

به خانواده فرماندهان

شهید حزب الله

به خانواده‌های معظم این شهیدان ابلاغ کرد. در این دیدارها، خانواده‌های معظم شهدانیز در سخنانی ضمن تقدیر وتشکر از حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، برایستادگی در مسیر افتخارآمیز شهدا و ادامه مسیر یر قدرت فرماندهان شهید حزب‌الله تا رسیدن به سرمنزل مقصود و نابودی رژیم صهیونی تأکید کردند. اهدای یک جلد کلام‌الله مجید و هدایایی به رسم یادبود از سوی رهبر انقلاب

«جام جم» از اقدامات غیرحرفه‌ای و سیاسی آژانس در آستانه تشکیل شورای حکام گزارش می‌دهد

خوش رقصی گروسی برای اسرائیل

ادامه از صفحه اول

در چنین شرایطی رفتار و رویکرد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) به‌عنوان نهادی که باید مستقل و فنی عمل کند، به محور انتقادات تبدیل شده‌است. گزارش‌های اخیر این نهاد، در قالبی سیاسی و طرفدارانه از کشورهای غربی، نشان‌دهنده تمایل آژانس به تداوم فشارهای غیرمنطقی به ایران در چارچوب سیاست‌های صهیونیست‌هاست و در صورت استمرار این مسیر، نه‌تنها به نتیجه‌ای سازنده نخواهد رسید، بلکه می‌تواند به بن‌بست‌های جدی در روابط دیپلماتیک منجر شود.

رویکرد سیاست‌زده آژانس

در تازه‌ترین گزارش فصلی آژانس که در آستانه نشست شورای حکام منتشر شد، نگرش یکطرفه و متعایل به ادعاهای کشورهای غربی به‌وضوح دیده می‌شود. آژانس بر افزایش ذخایر اورانیوم غنی‌شده ایران تأکید کرده و در همین حال، همکاری‌های تهران با این نهاد را به فراموشی سپرده‌است. گزارش مذکور به جای ارائه یک ارزیابی فنی و

عینی، در پی تداوم فشار سیاسی بر ایران و حفظ وضعیت نامطلوب کنونی است. این وضعیت در شرایطی است که رافائل گروسی تلاش دارد بار دیگر به تهران سفر کند. سفر پیشین او به تهران با وعده اقدامات داوطلبانه ایران برای عدم ذخایر جدید غنی‌سازی همراه بود و پس از صدور قطعنامه ضدایرانی اجرایی نشد.

ادعاهای نادرست و مصرف سیاسی

رافائل گروسی، مدیرکل آژانس، در گزارش اخیر خود افزایش ذخایر اورانیوم ۶۰درصدی ایران را به‌عنوان عامل نگرانی جدی معرفی کرده‌است و جمهوری اسلامی را به‌دلیل اعتمادسازی نکردن در عدم حرکت به سمت سلاح هسته‌ای زیر سؤال برده‌است. این اظهارات نه‌تنها از نظر فنی ضعیف است، بلکه برخلاف واقعیت‌های موجود و تعاملات مثبت ایران با آژانس است. گروسی به پیشنهادهای حسن‌نیت تهران درخصوص همکاری‌های هسته‌ای بی‌توجهی کرده و سعی دارد ایران را در قالب یک کشور متخلف معرفی کند که به‌کیفیت «تصمیم‌گیری» آژانس آسیب می‌زند و از این رو، فشارها بر تهران ادامه می‌یابد.

برخی تحلیلگران بر این باورند که آژانس با اتخاذ یک رویکرد مرحله‌ای، به آرامی زمینه را برای تشدید فشار بر ایران فراهم می‌کند. اظهارات گروسی در توکیو، مبنی بر این‌که غنی‌سازی ۶درصدی ایران «تقریباً در سطح تسلیحاتی» است، نشان‌دهنده هم‌راستایی با سیاست‌های غرب و صهیونیست‌ها به‌منظور مضاعف‌کردن فشارها بر ایران است. این نوع بیانیه‌ها به‌خصوص در شرایطی که دولت‌های غربی به‌دنبال امنیتی‌سازی پرونده هسته‌ای ایران هستند، بیشتر از هر زمانی مورد انتقاد واقع شده‌است.

نا توانایی آژانس در حفظ بی‌طرفی و اعتبار

به‌وضوح آشکار است که آژانس به‌جای ایفای یک نقش بی‌طرف و فنی، به ابزاری برای فشار سیاسی از سوی کشورهای غربی و رژیم صهیونیستی تبدیل شده‌است. وقتی مدیرکل آژانس از ایران می‌خواهد که به‌جای ارائه مستندات به گروه‌های غربی، خود را به اثبات برساند، به‌وضوح نشان‌دهنده یک رویکرد ناعادلانه و غیرحقوقی

اسلامی به خانواده‌های شهدا، پایان بخش این دیدارها بود. هیاتی چهارنفره با حضور حجج‌اسلام والمسلمین محمدحسن اخترى، سیدمجتبی حسینی، محسن قمی و سیدرضا تقوی به نمایندگی از رهبر معظم انقلاب اسلامی برای شرکت در مراسم تشییع شهید سیدحسن نصرالله و شهید سیدهاشم صفی‌الدین از صبح یکشنبه ۵اسفندماه وارد بیروت شدند.

است. در کنار این گفتمان‌ها، مذاکرات سه‌جانبه اخیر ایران و کشورهای اروپایی در ژنو، به‌ویژه در این وضعیت نگران‌کننده به وقوع پیوسته‌است. با این‌که طرفین بر لزوم حفظ مسیر مذاکرات تأکید کرده‌اند، نگرانی‌های جدی وجود دارد که گزارش‌های آژانس به‌عنوان ابزار فشار سیاسی، مسیر گفت‌وگوها را تحت تأثیر قرار دهد. در این فضا، غریب‌آبادی به‌عنوان نماینده ایران، تأکید داشته‌که هنوز راه حل‌های دیپلماتیک در دسترس هستند اما برای تحقق این امر، طرف‌های غربی باید به‌دنبال رفتارهای متعدهانه‌تر باشند.

بازگشت به اصول NPT و حقوق هسته‌ای

با این‌حال از ایران انتظار می‌رود که یک استراتژی مؤثر و مستحکم برای برخورد با وضعیت پیش‌آمده اتخاذ کند. یکی از راهکارهای ممکن، اصرار بر رفتار به‌عنوان یک عضو عادی NPT و کنار گذاشتن محدودیت‌های غیرقانونی و ناعادلانه‌ای است که بر اساس برجام به ایران تحمیل شده‌است. به‌عنوان یک کشور دارای حقوق هسته‌ای، انتظار می‌رود که تهران از تمام حقایق موجود بهره‌مند شود و از غنی‌سازی بدون محدودیت استفاده کند.

این تغییر در رویکرد می‌تواند امیدواری جدیدی را در زمینه دیپلماسی و همکاری با آژانس ایجاد کند. اعلام این‌که ایران از این پس صرفاً به‌عنوان یک عضو بی‌قید و شرط NPT فعالیت خواهد کرد، به غرب این پیام را ارسال می‌کند که فشارهای یکجانبه دیگر نتیجه نخواهد داشت. همچنین، ژنو به‌عنوان یک محل برای مذاکرات دیپلماتیک باید به‌عنوان یک بستر محوری برای تنظیم مجدد روابط به کار گرفته شود.

آینده‌ای مبهم برای دیپلماسی هسته‌ای

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به‌جای این‌که به‌عنوان نهاد فنی و بی‌طرف عمل کند، به طرز نگران‌کننده‌ای به ابزاری در دست کشورهای غرب تبدیل شده‌است. در این فضا، دیپلماسی هسته‌ای با چالش‌های جدی مواجه است و اگر این روند ادامه یابد، آینده مذاکرات به بن‌بست خواهد رسید.

آینده دیپلماسی هسته‌ای به این بستگی دارد که آیا آژانس به مسیر استقلال و بی‌طرفی بازمی‌گردد یا همچنان تحت نفوذ فشارهای سیاسی غرب باقی می‌ماند. هرچه این رویکرد ادامه یابد، احتمال رسیدن به توافق سازنده و پایدار کمتر خواهد شد و در عوض، می‌تواند به افزایش تنش‌ها و بی‌اعتمادی در روابط بین‌المللی منجر شود. آیا آژانس از ابزارهای فشار نظام‌مند بیشتر برای تحمیل اراده خود استفاده خواهد کرد؟ این پرسشی است که زمان پاسخ به آنها را خواهد داد.

یادداشت

فریدون عباسی رئیس پیشین سازمان انرژی اتمی

راهکارهای مقابله با رویه غلط آژانس

در رابطه با گزارش اخیر آژانس و ادعای افزایش توانمندی ایران برای ساخت شش بمب اتمی باید به این نکته توجه داشت که آژانس یک تشکیلات بروکراتیک ـ فنی است که در حوزه اجرایی وظیفه‌ای ارائه گزارش بعد از بازدیدهایش به شورای حکام کشورهای عضو این نهاد است وامکان دارد که کشورهای غربی و به‌خصوص انگلیس، فرانسه و آلمان براساس این گزارش‌ها قطعنامه‌ای علیه ایران تنظیم و تصویب کنند. بیش از دو دهه است که چنین رویه‌ای مشاهده می‌شود. موضع‌گیری‌ها کشورهای غربی در این عرصه از یک طرف توجیه‌کننده اقدامات شان علیه ایران برای افکار عمومی خودشان است و از سوی دیگر جو داخلی ایران راهم طبیعتاً تحت تأثیر قرار می‌دهد. یعنی رانتخوارها و کانون‌های فساد اقتصادی از این فرصت‌ها استفاده می‌کنند تا معیشت مردم سخت شود و جناح غرب‌گرا، یعنی عده‌ای که تحت هر شرایطی بر طبل مذاکره می‌کوبند، می‌خواهند فرصت لازم را به دست‌آورده و استفاده مطلوب را ببرند. بعد از سخنان مقام معظم رهبری درباره بی‌فایده و غیرعقلانی بودن مذاکره با آمریکا این جریان درصد بهره‌برداری داخلی از اظهارات و موضع‌گیری‌های غربی‌ها از جمله گزارش آژانس است. در این میان، جریان غرب‌گرا به این اشاره نمی‌کند که قطعنامه‌هایی که در شورای امنیت علیه ایران صادر شده، بر قطعنامه‌هایی مبتنی است که در دولت‌های اصلاح‌طلب و کارگزاران در شورای حکام صادر و تصویب شده‌است. از این زاویه متأسفانه به نظر می‌رسد نوعی هماهنگی میان جریان غرب‌گرا و کشورهای اروپایی برای اعمال فشار بر جامعه ایران وجود داشته، اما تنها راه مدیریت اقدامات ضد ایرانی غربی‌ها در این زمینه حفظ انسجام داخلی است و اگر هم دشمن بخواهد به رفتار غیرعقلانی و غیر صلح‌آمیز علیه کشور ما ادامه دهد و در واقع به بهانه عضویت ایران در ان بی تی بازرسی‌های دیگری را بر ما تحمیل کند و در نهایت هم با فعال سازی مکانیسم اسنب‌بک دور دیگری از اعمال فشار بیشتر علیه ما را کلید بزنند، ما هم بهتر است گزینه خروج از ان بی تی را روی میز بگذاریم و بررسی کنیم. همچنین باید برای مدیریت فشار غرب مصوبه راهبردی مجلس در ۱۴۰۲ توسط دولت جدی‌تر گرفته شود؛ از جمله ساخت و اتمام راکتور ۶ مگاواتی آب سنگین اراک. چراکه الان جریان خوشبین به غرب جایگزین سازی این راکتور با طرح آمریکایی ساخت یک راکتور آب سبک را پیگیری می‌کند. از سوی دیگر، افزایش و نشان دادن توانمندی نظامی کشورمان هم بسیار اهمیت دارد تا غرب و کشورهای منطقه (در صورتی که کمکی به هر نوع تعرض غرب داشته باشند) بدانند که هر نوع آسیب به ما منجر به آسیب به آنها هم خواهد شد. کشورهای منطقه باید بدانند در صورتی که در اعمال فشار بیشتر به ایران با غر ب همراهی کنند، آنها هم تحت فشار خواهند بود.

یادداشت

دکتر علی دوعلم استاد دانشگاه

جوانان از مسئولان جلوترند

واقع‌بینی عمیقی که در گذشته تاریخی ملت ما رخ داده بود، اساس شکل‌گیری انقلاب اسلامی شد. این یک یک نظام مبتنی بر استبداد و اشرافی‌گری و فاصله گرفتن از مردم، به‌خصوص در سده اخیر همچنین قبل از پیروزی انقلاب اسلامی، نظام سیاسی، شدیداً وابسته به نظام سلطه بود که این واقعیت تلخ دیگری است که در روح و جان ملت ما سایه انداخته و البته با روحیات ملت ما ناسازگار بود.

به عبارتی، یک تناقض جدی بین این واقعیت‌های ملموس وجود داشت. از این منظر، واقعیت جاری در بین مردم ما، همانا واقعیت ایمان توحیدی و اعتقاد به قرآن و اهل بیت (ع) و نگاه الهی به حیات و زندگی بود که همین خود به خود، روحیه مقاومت و ایستادگی را در برابر باطل و نظام سلطه ایجاد و تقویت می‌کرد. در واقع یک تعارض آشکار بین واقعیت تلخ «نظام سیاسی استبدادی» و شاهنشاهی با واقعیت فرهنگی و ایمانی جامعه ما که روح جامعه ما را تشکیل می‌داد، به‌وضوح دیده می‌شد.

چنین نیست که در فرهنگ و رفتار جامعه ما کاستی و خللی وجود نداشته یا در جامعه ما هیچ کار مثبتی در دوران‌های قبل صورت نپذیرفته بلکه وابستگی، فساد و همسویی با منافع بیگانگان، جریان غالب در نظام سیاسی ـ استبدادی قبل از انقلاب بود.

از سوی دیگر، روح حاکم در جامعه ما ایمانی، اسلامی و توحیدی بود که در سنت‌ها و آیین‌هایی مثل عاشورا، ماه رمضان، کارهای روزانه و ابعاد فرهنگی و معرفتی خودش را نشان می‌داد.

انقلاب اسلامی این تضاد را در راستای منافع مردم، فرهنگ و جامعه حل کرد. به این معنا که امام خمینی

رضوان الله تعالی علیه با درک عمیق از این دو واقعیت بود که شعار مردم‌سالاری دینی و نظام جمهوری اسلامی را مطرح کردند و توانستند، نظام استبدادی را با کمک